

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Травень 2026 р.

№ 5 (385)

СПІВПРАЦЯ ЗАРАДИ ОСВІТИ ТА РОЗВИТКУ ПРИРОДООХОРОННОЇ СФЕРИ

Директор НПП «Синевир» Микола Дербак підписав договір про співпрацю з проректором Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Ігорем Чудиком.

Підписання меморандуму стало важливим кроком у розвитку партнерських відносин між природоохоронною установою та одним із провідних закладів вищої освіти України. Основною метою співпраці є об'єднання зусиль у сфері науки, екологічної освіти, дослідницької діяльності та підготовки молодих фахівців.

У рамках договору сторони планують реалізувати спільні науково-дослідні проекти органі-

зовувати практики для студентів, проводити конференції, семінари, екоосвітні заходи та польові дослідження на території парку. Особливу увагу буде приділено питанням збереження природних ресурсів Карпатського регіону, розвитку екологічної культури та впровадженню сучасних підходів

до природоохоронної діяльності.

Директор НПП «Синевир» Микола Дербак наголосив, що співпраця з науковими установами відкриває нові можливості для розвитку природоохоронної справи та популяризації екологічних знань серед молоді. У свою чергу проректор університету Ігор Чудик підкреслив важливість поєднання науки і практики, адже саме така взаємодія сприяє формуванню професійних майбутніх спеціалістів.

Спільна діяльність стане ще одним вагомим кроком на шляху до збереження унікальної природи парку та виховання відповідального ставлення до довкілля у майбутніх поколінь. Співпраця відкриває нові можливості для розвитку науки, екологічної освіти та збереження природної спадщини Карпат.

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

ВІДБУЛАСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

«Українська фармація — вчора, сьогодні, завтра».

Захід, що вже став традиційним майданчиком для високої наукової дискусії, цього року об'єднав понад 70 провідних науковців, практикуючих фармацевтів, експертів галузі та молодих дослідників. Географія учасників охопила не лише різні регіони України, а й представників закордонної наукової спільноти, що підкреслило міжнародний статус події.

Успішне проведення конференції стало можливим завдяки плідній співпраці таких авторитетних інституцій як:

Донецький національний медичний університет — флагман медичної освіти та науки, що забезпечив високий теоретичний та методологічний рівень дискусій;

Продовження на 4 стор.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДУШІ - ДЕНЬ ВИШИВАНКИ

У Національному природному парку «Синевир» День вишиванки — це не просто свято одягу. Це день, коли у кожному візерунку оживає пам'ять роду, сила українського духу та любов до рідної землі. Уже 20 років поспіль українці у всьому світі одягають вишиванки як символ єдності, незламності та національної гордості.

За доброю традицією працівники НПП «Синевир» усім колективом, у барвистому національному вбранні, зібралися разом, аби вшанувати це особливе свято. Кожна вишиванка сьогодні — немов жива історія, передана від покоління до покоління, освячена любов'ю до України. У цих орнаментах — рідна домівка, пісня предків і незламна віра у майбутнє.

Та цьогоріч День вишиванки має особливий зміст. Сьогодні ми можемо вільно носити українську

вишиванку лише завдяки тим людям, які у різні часи боролися і продовжують боротися за свободу та незалежність нашої держави. Саме завдяки мужності українських воїнів над нашими містами й селами майорить

синьо-жовтий прапор, звучить українська мова і живе наша культура.

Кожна вишита сорочка сьогодні — це не лише символ краси, а й символ пам'яті, шани та нескореності українського народу.

Нехай українська вишиванка завжди буде оберегом нашої нації, символом миру, сили й духовної єдності. А у серці кожного українця живе гордість за свій народ, свою землю та свою Україну.

День вишиванки — це свято, яке об'єднує українців усього світу навколо спільних цінностей, традицій та любові до Батьківщини. Вишиванка є символом нашої історії, культури та незламного духу народу. Вона нагадує нам про силу єдності, повагу до предків і відповідальність за збереження національної спадщини.

Нехай вона й надалі залишається оберегом кожної української родини, нагадує про наше коріння, надихає на добрі справи та зміцнює віру у мирне й щасливе майбутнє України. Разом збережемо те, що робить нас українцями, — нашу мову, культуру, традиції та любов до Батьківщини.

Власкор.

ОГЛЯДОВИЙ ПОХІД ЕКОЛОГІЧНОЮ СТЕЖКОЮ «КОЛОЧАВА»

Працівники НПП «Синевир» разом із учнями 7-Б класу Колочавського ЗЗСО №1 вирушили у захопливий оглядовий похід екологічною стежкою «Колочава».

Шлях пролягав від урочища Квасовець до самої вершини, де відкриваються неймовірні панорами на рідне село та гори. Під час мандрівки юні еко-активісти: - скуштували цілющої води з

мешканців лісу.

- торкнулися історії букових пралісів, що внесені до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

- опанували навички орієнтування на місцевості за допомогою туристичного маркування та сучасних навігаційних програм.

Похід підтвердив, що любов до природи починається не з підручників, а з відчуття її величі. Такі заходи допомагають дітям усвідомити свою

місцевого мінерального джерела (боркату).

- відвідали Реабілітаційний центр диких тварин, дізнавшись більше про важливість порятунку

відповідальність за довкілля та назавжди закарбовуються у пам'яті як яскраві моменти дитинства.

Федір МАТЧИН,
начальник відділу рекреації

У НПП «СИНЕВИР» ВІДБУЛАСЯ РОЗШИРЕНА НАРАДА

В адміністрації Національного природного парку «Синевир» відбулася важлива робоча нарада-інструктаж. У заході взяли участь начальники природоохоронних науково-дослідних відділень (ПНДВ), їхні заступники, помічники та майстри лісу.

Головна мета зустрічі — координація дій щодо проведення санітарно-оздоровчих заходів та забезпечення суворого режиму охорони території у літній період.

Одним із ключових питань порядку денного став порядок проведення вибірково-санітарних, суцільних санітарних та інших рубок, пов'язаних із веденням лісового господарства. Начальник відділу державної охорони ПЗФ (природно-заповідного фонду) Василь Субота наголосив, що кожен захід має бути обґрунтованим і спрямованим виключно на оздоровлення лісових масивів.

Основні акценти були спрямовані на створення спеціалізованих ланок, які б сприяли забезпеченню якості та прозорості робіт з відведення лісосік.

Йшлося про точність відводів, де майстрам лісу та керівникам відділень вказано на особисту

відповідальність за правильність відбору дерев у рубку та відповідність документації фактичному стану насаджень.

Також з огляду на настання

літнього періоду, питання пожежної безпеки набуло особливої актуальності. Учасники наради обговорили стан готовності засобів пожежогасіння та алгоритм швидкого реагування у разі виникнення загорянь.

МОМЕНТИ ВЕСНЯНОГО ЗАПИЛЕННЯ ЛІСІВ

Весна у НПП «Синевир» - це не лише пора пробудження природи, а й час унікальних природних явищ, які можна побачити лише раз на кілька років. Саме зараз у лісових масивах парку відбувається рідкісне природне явище, яке спостерігається орієнтовно один раз на п'ять років і вражає своєю масштабністю та красою.

У сонячні й вітряні дні над смерековими й ялицевими лісами можна помітити легку золотаву імлу. Це пилок хвойних дерев, який вітер переносить на сотні метрів, забезпечуючи природне відтворення лісів парку. У такі моменти здається ніби самі гори огортає загадковий серпанок, а повітря наповнюється особливим ароматом хвої та весняної свіжості.

Науковці пояснюють, що інтенсивність такого запилення залежить від погодних умов, температури та циклів розвитку дерев. Саме тому надзвичайно рясне пилювання трапляється не щороку. Для екосистеми це важливий процес, адже він сприяє оновленню та стійкості хвойних лісів.

«Ми вступаємо у період високої пожежної небезпеки. Кожен працівник ПНДВ має знати свій сектор відповідальності та забезпечити безперервний

моніторинг території», — було зазначено під час інструктажу.

Також окрему увагу приділили дотриманню режиму територій ПЗФ. Йшлося про посилення патрулювання з метою

Фахівці парку наголошують, що такі природні процеси вкотре демонструють унікальність і багатство природи парку. Саме завдяки збереженим природним екосистемам у Національному природному парку «Синевир» можна спостерігати явища, які у багатьох регіонах вже стали рідкістю.

Весняне запилення лісів — це одне нагадування про те, наскільки важливо берегти природу, адже саме у таких моментах відкривається справжня велич і гармонія дикої природи.

Світлана ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу ЕОР

недопущення незаконних порубів, браконьєрства та інших порушень природоохоронного законодавства.

Оскільки Національний природний парк «Синевир» є магнітом для туристів, важливою темою стала робота з рекреантами. На нараді обговорили питання контролю за поведінкою відвідувачів у лісі (розпалювання вогнищ лише у відведених місцях, винесення сміття тощо). Головне - проведення роз'яснювальної роботи серед туристів щодо правил перебування на заповідній території.

На завершення зустрічі було озвучено антикорупційні застереження. Заступник директора парку Василь Росада наголосив на важливості неухильного дотримання етики працівників служби державної охорони та недопустимості будь-яких зловживань службовим становищем під час виконання посадових обов'язків.

Адміністрація Національного природного парку «Синевир» закликає місцевих мешканців та гостей краю бути відповідальними та берегти природне багатство нашого краю!

Тетяна БОБИК,
фахівчиня відділу ЕОР

ВШАНУВАННЯ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ КОМЕНДАРА

Відбулася міжнародна науково-практична конференція на тему: «Науково-правові аспекти збереження та сталого використання лісових і високогірних екосистем Українських Карпат». Цей день став для співробітників Інституту екології Карпат НАН України нагодою для професійного спілкування, польових обговорень та вшанування наукової спадщини професора Василя Івановича Комендаря. У роботі конференції також взяли

участь працівники Національного природного парку «Синевир», зокрема начальник наукового відділу Юрій Тюх його заступник - Юрій Хланта, а також фахівці наукового відділу - Ганна Субота та Тетяна Нірода.

Учасники конференції з організаторами - Карпатський біосферний заповідник // Carpathian Biosphere Reserve та Ужгородський національний університет, відвідали природоохоронне науково-дослідне відділення

«Долина нарцисів» та Угольсько-Широколужанський масив Карпатського біосферного заповідника, де ознайомилися з особливостями охорони природних екосистем, моніторингу рідкісних видів рослин і сучасними викликами збереження пралісів Українських Карпат.

Особливою та символічною подією стало відкриття меморіальної дошки професору Василю Комендарю на будівлі «Долини нарцисів». Постаць

ученого й природоохоронця, його внесок у дослідження та збереження природи Карпат і сьогодні залишається важливим орієнтиром для наукової спільноти та природоохоронної діяльності.

Під час заходів представники наукових установ і природоохоронних організацій обговорили актуальні питання охорони біорізноманіття, поділилися досвідом досліджень та практиками моніторингу рідкісних видів, а також окреслили перспективи подальшої співпраці у сфері збереження природної спадщини Українських Карпат.

Інститут екології Карпат НАН України

НЕЗАБУТНЄ РЕМЕСЛО ГОРЯН, ЯКЕ ЩЕ ІСНУЄ...

У гірських селах, де розташований Національний природний парк «Синевир», ще й сьогодні можна зустріти людей, які бережуть давні ремесла своїх предків. Серед шуму смерек, дзюрчання гірських потоків, у клопотах домашнього газдівства та запаху свіжого сіна живе праця, що передавалася з покоління в покоління. Це ремесло — не лише спосіб заробітку, а й частина душі горян, їхньої історії та культури.

З давніх-давен мешканці високогірних сіл займалися ткацтвом, різьбою по дереву, виготовленням вовняних виробів,

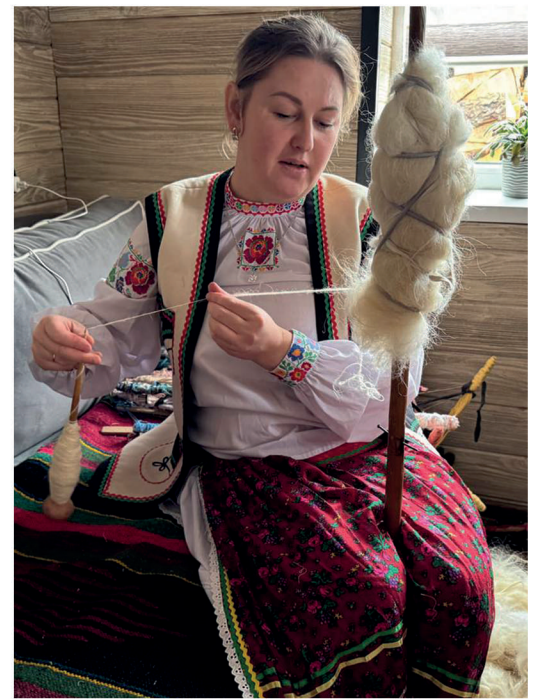
ліжників, дерев'яного посуду тощо. У кожному виробі — тепло людських рук, терпіння та любов до рідного краю. Особливої майстерності потребувало вміння снувати та налаштовувати нитки на старовинному дерев'яному верстаті — кроснах, де народжується тканина, у кожній нитці якої — терпіння, праця та любов до своєї справи. Колись у кожній хаті ткали доріжки, килими, рядна та одяг. Сьогодні ж ткацтво стало символом повернення до коріння, до справжнього й автентичного.

Особливу атмосферу створюють народний одяг, спокійна праця майстрині та ритмічний звук

верстата. Це не лише процес створення тканини — це жива історія, яка продовжує жити у Синевирі, а також і в серцях людей, які бережуть традиції.

Такі майстри нагадують нам: минуле не забуте, поки живе народне ремесло. І поки лунає стукіт ткацького верстата — житиме наша культура.

Сьогодні багато старовинних ремесел поступово відходять у минуле. Молодь дедалі рідше переймає досвід старших майстрів, адже сучасний світ пропонує інші можливості та ритм життя. Проте по Терезькій долині по якій простягається чимало населених пунктів, ще у деяких можна побачити, як у старій дерев'яній хаті господиня вправно працює за ткацьким верстатом або майстер

вирізає з дерева витончені орнаменти. Саме такі люди є живими хранителями народної спадщини.

Особливо цінним є те, що традиційні ремесла не зникають повністю. Їх підтримують майстри-ентузіасти, природоохоронні установи та освітяни. Під час фестивалів, ярмарків та етнографічних заходів відвідувачі мають можливість побачити процес створення виробів власними очима, доторкнутися до історії та відчути справжній дух горян.

Світлана ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу ЕОР

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Марина Печкан, Тетяна Бобик та
Світлана Гречин
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синеvir»

Адреса:
с. Синеvir, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторін-
ках газети.
Тираж 100 прим.
Зам.

Номер віддруковано в НПП «Синеvir»

**ВІТАЄМО З ДНЕМ
НАРОДЖЕННЯ!**

Шишигу Василя Вікторовича,
головного природознавця, зас-
тупника директора;
Павлюка Василя Юрійовича,
начальника Квасовецького ПНДВ;
Бобика Івана Михайловича,
інспектора І к. Остріцького ПНДВ;
Бобик Тетяну Миколаївну,
техніка наукового відділу;
Нірода Тетяну Михайлівну,
наукового співробітника;
Печкан Любова Іванівну,
провідного бухгалтера;
Нірода Віру Юріївну,
екскурсовода РЦБВ;
Тільняка Андрія Костян-
тинівича, інспектора І к.
Синеvirського ПНДВ;
Шетелю Юрія Йосиповича,
інспектора І к. Колочавського
ПНДВ;
Колька Наталію Степанівну,
фахівця з рекреації Синеvirського
ПНДВ;
Цімботу Михайла Івановича,
інспектора І к. Остріцького ПНДВ;
Кериту Юрія Васильовича,
інспектора І к. Квасовецького ПНДВ;
Стеця Івана Васильовича, водія;
Стеця Івана Федоровича, фахівця
ВР;
Попович Валентину Ільківну,
техніка-лаборанта;
Ярему Федора Миколайовича,
інспектора І к. Чорноріцького ПНДВ;
Цімбота Василю Василівну,
підсобного працівника;
Цупра Івана Васильовича, інс-
пектора ОПЗФ І к. Синеvirського
ПНДВ.

З ЮВІЛЕЄМ!

Славну дату 60 – річчя святкує
Рошинець Василь Васильович,
начальник Колочавського ПНДВ.
Хай у житті буде доволі,
Любові, радості і мрій.
Здійсниться задуми у долі,
Сотні бажань, думок, надій.
***

Вітаємо з 45-річним ювілеєм
Біланіна Степана Івановича,
робітника.

Хай життя шумить, квітує,
Щасливим буде кожен день.
А доля залюбки дарує
Достаток, радість і пісень.
***

65-річний ювілей відзначає
Макар Василь Йосипович,
інспектор І к. Квасовецького ПНДВ.
Щиро бажаємо всіх земних
радощів, невичерпної енергії,
людської поваги, духовної сили та
Божої благодаті.

З повагою і щирими
пожаданнями колектив
НПП «Синеvir»

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

ВІДБУЛАСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Початок на 1 стор.

НПП «Синеvir» — виступив не
лише приймаючою стороною, а й
символом екологічності та
природного багатства

які брали активну участь у
дискусіях та ставили питання
спікерам у режимі реального
часу.

Упродовж двох днів насиченої
програми учасники мали змогу

флористичного розмаїття;

Громадська організація
«Вінницька обласна асоціація
фармацевтів «КУМ ДЕО» —
забезпечила потужну комунікацію
з практичним сектором охорони
здоров'я та професійною
спільнотою.

Учасники зібралися неподалік
озера Синеvir на базі затишного
комплексу «Арніка». Надихаюча
атмосфера хвойного лісу, чисте
повітря та близькість до унікальних
природних ресурсів створили
особливий настрій для творчої
роботи.

Завдяки трансляції на платформі
ZOOM до обговорення змогли
долучитися колеги з віддалених
куточків України та з-за кордону,

цію, поточний стан та стратегічні
перспективи розвитку галузі.

Доповіді науковців були
присвячені розробленню іннова-
ційних лікарських засобів,
біотехнологіям та ін.

Учасники обговорили актуа-
льні виклики та перспективи
розвитку фармації, а спікери
поділилися досвідом роботи в
кризових умовах і сучасними
підходами до фармацевтичної
опіки. Конференція засвідчила
єдність і професійність фарма-
цевтичної спільноти, а її
напрацювання сприятимуть
розвитку системи охорони
здоров'я та науки України.

Василь РОСАДА,
заст. директора

ЕКОЧАЇ НПП «СИНЕВИР»

У Національному природному парку
«Синеvir» щороку проводяться
роботи з вирощування лікарських
рослин для виготовлення натуральних
екочаїв. Така діяльність є важливою
складовою науково-дослідної роботи
парку, адже сприяє популяризації
цілющих властивостей карпатських
рослин і дбайливого ставлення до
природи.

На спеціально облаштованих
ділянках фахівці наукового відділу
вирощують різноманітні лікарські
культури, серед яких: меліса лікарська
(Melissa officinalis), лофант анісовий
(Agastache foeniculum), котовник
лимонний (Nepeta cataria), ромашка
лікарська (Matricaria chamomilla), а
також арніка гірська (Arnica montana).

З ранньої весни і до самого періоду
збору рослин працівники парку
ретельно доглядають за насад-
женнями. Проводяться необхідні
агротехнічні заходи: розпушування

грунту, підсів насіння, прополо-
вання бур'янів, догляд за молодими
рослинами та підтримання
належного стану ділянки.

Вирощені екологічно чисті
лікарські рослини викорис-
товуються для приготування
ароматних та корисних екочаїв, які
поєднують у собі багатство
карпатської природи, натуральність
і цілющі властивості. Такі чаї не
лише дарують приємний смак та
аромат, а й допомагають
підтримувати здоров'я та
зміцнювати імунітет.

Робота з вирощування лікарських
рослин у парку є прикладом
гармонійного поєднання природо-
охоронної діяльності, наукового
підходу та збереження традицій
використання цілющих дарів
природи.

Тетяна ПІРОНА,
наукова співробітниця